

РОЗДІЛ 2.

ОЗДОРОВЧО-РЕКРЕАЦІЙНА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ, ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЖИТЕЛІВ ЗОН РАДІАЦІЙНОГО ЗАБРУДНЕННЯ

ДО ЗДОРОВ'Я НАЦІЇ – ЧЕРЕЗ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ

МИКОЛА ГАЛАЙДЮК

Вінницький державний педагогічний інститут

Криза, яка охопила всі сфери життя українського народу є небезпечною для людини. При цьому найвразливішою частиною населення України стали діти.

За офіційними даними, в країні лише 16% здорових дітей, більше 30% хворих і 60% з різними відхиленнями у стані здоров'я [5,9]. Вчені [5,7,9,11] вважають, що багато факторів ризику, які створюють психоемоційну напругу, зумовлені технократним розвитком нашої держави, коли всю увагу звернено на розвиток техніки, а людина залишається без необхідного захисту.

За даними Держстату України [5], якщо захворюваність з вперше встановленим діагнозом серед дітей у віці до 14 років у 1994 році на 100 тисяч дітей складала 121,5 тис., то в 1995 році вже на 12% більше. У віці 15-17 років темпи зросту захворювань серед підлітків з

вперше встановленим діагнозом за період з 1992 по 1996 рік виявились значно вищими – 28,3%. Дані призовних комісій військових комісаріатів свідчать про непридатність до служби в Українській армії до 75% юнаків.

Що стосується дитячого населення із зони забруднення в результаті аварії на Чорнобильській АЕС, то вони ще більш драматичні. За даними Міністерства охорони здоров'я, наведеними у журналі “Жінка” (1997), якщо у 1987-1988 роках здоровими були визнані 44,7% дорослого і 53% дитячого населення, то на 1994 рік ці цифри знизились відповідно до 23 і 27%. На сьогодні в структурі захворювань на першому місці хвороби органів травлення – 6,2%, системи кровообігу – 6,1%. У 10-15 разів зросла захворюваність ендокринної системи у жителів радіаційно забруднених районів. З 1990 р. почастишали випадки онкопатології щитовидної залози у дітей.

Виходячи з того, що тривалість життя українського народу стрімко скорочується, стає зрозуміло, що саме в дитячому віці необхідно створювати цілісну систему аргументованої державної концепції, від якої будуть залежати перспективи нашого народу у майбутньому, тому що до здоров'я нації потрібно йти через здоров'я дітей. При цьому зусилля держави повинні бути спрямовані на всіх дітей, а не тільки на групи рухливо обдарованих.

Чи можна говорити про серйозність намірів держави в області оздоровлення дітей при такому стрімкому регресі показників здоров'я дітей шкільного віку? Навіть у м. Вінниця, де питанням охорони здоров'я приділяється суттєво більше уваги, ніж у області, 56% дітей у віці 11-15 років у 1996 році визнані хворими, а із загальної кількості підлітків у віці 16-17 років мали патологію більше 70%. При цьому спеціалісти зауважують, що однією з головних причин зростання захворюваності дітей і підлітків є низька ефективність занять з фізичної культури, які проводяться в навчальних закладах [1,4].

кримінальним середовищем. Замість заповнення вільного часу активним відпочинком, заняттями спортом, молоде покоління все більше орієнтується на кримінальну сферу діяльності. Що створює реальну загрозу безпеці України [6].

В даний час помітна тенденція до зниження позашкільних та позакласних заходів, зниження їх привабливості і, як наслідок – негативне відношення дітей до школи. Школа не стала об'єктом зміцнення здоров'я дітей. Більше того, рівень здоров'я школярів до кінця навчання в школі в 4-5 раз погіршується. Вчені [2,3,7] вказують, що однією з причин такої надзвичайної ситуації є хронічний дефіцит рухової активності дітей, що перешкоджає їх нормальному розвитку, погіршує здоров'я.

Відомо, що здоров'я людини на 52-55% залежить від способу життя, соціально-економічних умов, на 20-25% - від навколишнього середовища, на 18-20% - від генетики і лише на 8-12% - від рівня розвитку охорони здоров'я [3]. Сьогоднішня соціально-економічна ситуація в країні негативно позначилась не тільки на соціально-моральному, але і на фізичному стані дітей. Здоров'я нації поки-що не стало пріоритетно вище господарських інтересів держави, і як наслідок такої позиції держави перед українським народом постає проблема виживання, збереження здоров'я в складних соціально-економічних і екологічних умовах.

Практика платної фізичної культури дітей не дає їм можливості повноцінно розвиватися, вже на ранніх етапах онтогенезу пізнавати основи здорового способу життя. Навіть взяти до уваги, що українські сім'ї в більшості знаходяться за межею бідності, то стає зрозуміло, що ринкова економіка в сфері оздоровчих послуг помилкова і надзвичайно небезпечна.

Таким чином, сьогодні існує соціальна потреба суспільства в створенні великомасштабного спортивно-оздоровчого руху дітей України. Цей рух повинен бути

спрямований на формування здорового способу життя дітей і підлітків із залученням до нього дорослого населення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Анализ программ школьного физического воспитания в развитых капиталистических странах. Сост. Е.Я. Бондаревский и др. – М.: ВНИИФК, 1986.
2. Бальсевич В.К. Проблемы физического воспитания младших школьников. Сов.пед., 1983, № 8.
3. Вавилов Ю.Н., Вавилов К.Ю. Научно-практические предпосылки спортивно-оздоровительной программы для детей и молодежи.// Теор. и практ. физ. культ., 1995, № 4.
4. Гужаловский А.А. Физическая культура в режиме продленного дня школы. – Минск: Народная osveta, 1976.
5. Завацький В.І. і інш. Соціально та медико-біологічні особливості життєдіяльності дітей і дорослого населення, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС: навчально-методичний посібник – монографія. – Луцьк: Надстир'я, 1994.
6. Краснобаева Т.Н. Автореферат канд. дисс. – М., 1996.
7. Куц А.С. Автореферат докт. дисс. – К., 1997.
8. Медведев И.А., Лобанова О.А. Педагогическая оценка влияния дополнительных занятий в спортивных секциях на умственную и функциональную работоспособность и физическую подготовленность мальчиков 11-12 лет.// В кн. Физическая культура и спорт как элемент образа жизни и культуры детей в условиях социализма. – Красноярск, 1987.
9. Психозомоциональный стресс – угроза жизни и здоровью. Декларация Принята на международной конференции «Общество, стресс и здоровье» стратегия в странах радикальных социально-экономических реформ» проведенной в сотрудничестве с Всемирной организацией здравоохранения – М., 1995.
10. Силла Р.В. Автореферат докт. дисс. – Тарту, 1968.
11. Фомин Н.А. Основы возрастной физиологии спорта. – Челябинск, 1975.

The analysis of physical state and health of Ukrainian schoolchildren is given in the research under consideration. Socio-economical reasons of children's health unsatisfactory state are examined.